

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань антикорупційної політики

09 жовтня 2024 року

Веде засідання голова Комітету РАДІНА А.О.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, доброго дня. Ми маємо вже 2:30, відповідно я пропоную починати. Ми сьогодні попередньо не планували ухвалювати ніяких рішень, а планували заслухати. Відповідно, колеги, я пропоную починати заслуховування, і ті члени комітету, які бажають взяти в цьому участь, підтягнуться, як-то кажуть, в процесі, щоб ми з вами не втрачали час.

Отже, колеги, ми з вами сьогодні зібралися, щоб обговорити ситуацію, що склалася навколо закупівлі послуг із будівництва меморіального кладовища. Ця ситуація багато мала висвітлення в дуже негативному ключі в засобах масової інформації. Ключова претензія полягала в тому, що на закупівлю прийшла одна компанія, консорціум, створений буквально за один день до оголошення цієї закупівлі, точніше через день після оголошення цієї закупівлі. І саме цей консорціум і переміг, і інші компанії, власне, навіть не прийшли на цю закупівлю.

Разом з тим, колеги, я пропоную ширше подивитися на цю ситуацію, адже почалася ця ситуація із перемогою однієї компанії з консорціумом, який самоорганізувався за один день, що, в принципі, чесно кажучи, в бізнесових стосунках звучить дивно. Ця історія почалася не з оголошенням закупівлі на будівництво, колеги, а ця історія почалася із оголошенням закупівлі на проектувальні роботи. І тоді при, власне, закупівлі проектувальних робіт, звертають увагу засоби масової інформації, що конкуренція серед учасників була і відхилення пропозицій деяких учасників виглядає, принаймні за повідомленнями деяких засобів масової інформації, ми це сприймаємо як громадську думку. Як це виглядає людям? Людям це виглядає так, що при закупівлі проектувальних робіт, конкуренція була усунута штучно і мали місце дискримінаційні вимоги. І в результаті, власне, не дуже конкурентних, так скажемо, дій перемогу здобула одна компанія, яка потім абсолютно ні для кого несподівано виявилася і переможцем робіт із, власне, будівництва.

Хотілося би сьогодні обговорити, колеги, ці дві закупівлі в комплексі, адже я принаймні вважаю, що ця послідовність дій і ці дві закупівлі, вони одна від одної невіддільні. Хотілося би, колеги, почути і, власне, меморіальне кладовище, хотілося би почути і Антимонопольний комітет, хотілося би почути і представників Національного антикорупційного бюро, пане Семене, дякую дуже, щодо того, які у вас є пояснення щодо ситуації, коли спочатку відбувається закупівля проектувальних робіт, з якої фактично викидаються конкуренти, а потім відбувається закупівля, власне, будівництва, на яку не приходять ніхто.

Я тут також можу зрозуміти логіку бізнесу, бізнес же навчений, скажімо так, в сумному сенсі цього слова закупівлею робіт із проектування і на закупівлю будівництва просто не іде. Бо виглядає так, принаймні мені так здається, це моє оціночне судження, виглядає це бізнесу так наче переможець цієї закупівлі був визначений заздалегідь ще до того, як, власне, ця закупівля почалася. Відповідно, колеги, пропоную це питання обговорити і, колеги, також дам слово пані Вікторії Сюмар, яка була ініціатором цього обговорення.

Дякую.

СЮМАР В.П. Дуже дякую і Анастасії, що ми все-таки змогли в рамках наших повноважень і контролюючих функцій комітетів приділити увагу цій достатньо резонансній темі. Дякую всім присутнім, що ви тут, бо мені здається, що тема, скажемо так, потребує певних відповідей для суспільства, оскільки їх так конкретних і не прозвучало після того, як ми побачили низку журналістських розслідувань з приводу, мені здається, достатньо обґрунтованих підозр в можливості змови щодо отримання цього підяду конкретно визначеними особами, які вже фігурують на так званому Великому будівництві, достатньо скандальному, скажемо, в контексті ретроспективи сьогодення і того, чому воно було визначено пріоритетом і які люди його здійснювали. І сьогодні ці люди здійснюють, мені здається, достатньо цинічно. Знову отримують мільярдні підяди вже на кладовищі Національному меморіальному.

Тому я би дуже просила принаймні дати відповіді на такі базові питання: чи є сьогодні кримінальне провадження за матеріалами цих журналістських розслідувань, чи є підстави говорити про наявність змови, чому все-таки там один визначений переможець з прізвищами, які вже стали достатньо такими, знаєте, російською мовою, нарицательними в сфері того, що ми можемо назвати... такої глобальної корупції на державному бюджеті України, що надзвичайно чутливо сприймається українцями в цей період війни.

Дякую дуже.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, я пропоную такий порядок виступів. В нас є представники державної установи "Національне меморіальне кладовище", пан Пронюткін Ярослав Миколайович. Дуже приємно. Дякую за участь.

Я хотіла би почути ваше пояснення щодо того, що відбулося. Далі я би дуже хотіла почути представників Антимонопольного комітету, чи не вбачається тут ознак змови. І коли я кажу "тут", я маю на увазі в тому числі в потенційно дискримінаційних вимогах до першої закупівлі, закупівлі проектувальних робіт.

Якщо я не помиляюся, там йшлося, там були і дискримінаційні вимоги щодо документів, зокрема якийсь акт обстеження, який видає, увага, сам, власне, сама установа, яка здійснює закупівлю. Чи ви це не сприймаєте як дискримінаційні певні вимоги і необґрунтоване запрошення учасників на розмову, що не виглядає як таке, що не містить корупційних ризиків. Якби, скажімо так, це був законопроект, який би аналізувався тут, на комітеті, ми б

однозначно сказали, що це є дискримінаційна вимога і корупційний ризик, в сенсі норма, яка прямо звучить як запрошення потенційних учасників конкурсу на розмову до замовника. І, власне, замовник же може підписати цей акт обстеження, а може не підписати. Чи ви не вважаєте, що таким чином замовник, власне, може діяти в інтересах окремих суб'єктів господарювання?

І, чесно кажучи, колеги, мені так виглядає, знову ж таки це моє оціночне судження, що ознаки і дії замовника в інтересах суб'єкта господарювання мають місце бути, адже знову ж таки спочатку є вимога щодо акта обстеження, потім є викидання конкурентів на підставі відсутності акта обстеження, а потім є фінальна закупівля, на якій, в принципі, виграє... на яку приходять і відповідно виграє тільки та одна компанія, конкурентів якої повикидали на першій закупівлі. Чи вам це не виглядає як ознаки змови? І, колеги, аудиторська служба і Національне антикорупційне бюро... А, чекайте, перед цим, якщо можна, Фархад Габілович Фархадов. Це ви, да? Дуже приємно познайомитися. Вам тоді також слово, а потім Державна аудиторська служба і Національне антикорупційне бюро.

Тоді, будь ласка, меморіальне кладовище, вам слово.

ПРОНЮТКІН Я.М. Що стосується проектування першої черги. Було три учасники, об'єкт доволі складний як і по своїй географічній складовій, так і з місцевим населенням там є деякі проблеми. Вони не хочуть там...

ГОЛОВУЮЧА. Що маєте на увазі проблеми з місцевим населенням?

ПРОНЮТКІН Я.М. Да, проблеми з місцевим населенням.

ГОЛОВУЮЧА. Можливо, це в місцевого населення є проблеми з тим, що ви робите, а не з місцевим населенням проблеми.

ПРОНЮТКІН Я.М. Ми робимо Національне військове меморіальне кладовище – національний об'єкт. Воно закладено в пріоритетний план уряду. Я не вважаю, що ми робимо щось...

ГОЛОВУЮЧА. Просто, коли ви говорите, що є проблеми з населенням, то це звучить як неповага просто до людей. Я закликаю вас цього не робити. Дякую.

ПРОНЮТКІН Я.М. Ні в якому разі. Я їх поважаю, ми з ними спілкуємося завжди, постійно комунікуємо, але у них одна вимога, щоб кладовище це було деінде, але тільки не тут.

Що стосується закупівлі проектних робіт першої черги, перший і другий пусковий комплекс. Було в нас три претенденти, так. Акт огляду, таку умову ми виставили. Два цих підприємства приїхали підписали, третє чомусь вказувало, що воно не може додзвонитись, хоча попередні два додзвонилися, ми виїхали підписали ці акти. Не так щось?

ГОЛОВУЮЧА. Ні-ні, я вас слухаю, бо просто я коли чую, що не можуть додзвонитися, то я просто згадую, як у нас тут...

ПРОНЮТКІН Я.М. Так вони так і вказують.

ГОЛОВУЮЧА. Ні-ні, дивіться, я згадую просто, як у нас тут сиділа АРМА і також розповідала, що у нас тут... два роки тому сиділа в нас тут АРМА і розповідала, що а які проблеми з нашими закупівлями, от є номер телефону, всі можуть додзвонитися. І ми, прямо сидячи на засіданні, дзвонили по цьому номеру телефону і ніхто не відповідав. Тому вибачайте, коли ви кажете, що конкуренти компанії, яка виграла, не змогли додзвонитися, то це одразу в цьому комітеті звучить підозріло, тому я посміхаюсь.

ПРОНЮТКІН Я.М. Але процедура трошки інакша, можна було нікуди не дзвонити, на платформі ProZorro писали, якісь задавали питання і ми відповідали на них. Там було, я не пам'ятаю, сім, вісім, десять запитань, на які ми відповіли, усім відповіли.

ГОЛОВУЮЧА. А ви без дзвінків підписували акт обстеження?

ПРОНЮТКІН Я.М. Ні, не підписували.

ГОЛОВУЮЧА. Тобто так зручно просто вийшло, що конкуренти не змогли додзвонитися і тому у них не було акта обстеження, який від початку ви ж і поставили в умови закупівлі. Вірно?

ПРОНЮТКІН Я.М. Тендерної закупівлі, да.

ГОЛОВУЮЧА. Я слухаю вас дуже уважно.

ПРОНЮТКІН Я.М. Перша компанія, яка дала ціну 30, порядку 37 мільйонів, в неї не було акта, далі не розглядали, вони подали жалобу...

ГОЛОВУЮЧА. Вибачте, і в них була найнижча ціна?

ПРОНЮТКІН Я.М. У них була найнижча ціна.

ГОЛОВУЮЧА. І у них не було акта?

ПРОНЮТКІН Я.М. І у них не було акта.

ГОЛОВУЮЧА. Як зручно.

ПРОНЮТКІН Я.М. Я не знаю зручно, незручно, але це факт. Друга компанія, яка дала 40 мільйонів, у них з документами... дали час на виправлення, у них були якісь недоліки, за сутки вони їх виправили. До третьої компанії до перегляду ми не дійшли, оскільки була вибрана друга компанія за результатами розгляду. Це що стосується проектування. Потім була жалоба в Антимонопольний комітет і Антимонопольний комітет це роздивився. Оскільки вони подали жалобу уже після тендера, вони могли під час тендеру... у нас такі випадки були з іншими закупівлями, подають жалобу, просимо там те-то, це-то, вважаємо це дискримінаційним, приберіть. І в нас і зараз така історія є, і була на попередньому тендері. Тобто Антимонопольний комітет дає якесь заключення. І якщо б вони подали жалобу в Антимонопольний, я думаю, що, скоріш за все, їм

би прибрали цю норму. Але вони не зверталися до тендеру до Антимонопольного комітету.

ГОЛОВУЮЧА. Ви закінчили? Це все, що ви хочете сказати?

ПРОНЮТКІН Я.М. З приводу проектування так.

_____. А те, що там компанія у вас була, яка створена була три дні тому? Це інше? Окей.

ПРОНЮТКІН Я.М. Це ми зараз... розповідь була тільки про проектування першої черги.

_____. А якщо ми підійдемо вже не до проектування, а до визначення, хто буде будувати.

ПРОНЮТКІН Я.М. Будівництва.

_____. Так. Я думаю, що основна історія, вона точиться все-таки довкола цього. І тут ваше ставлення до того, що компанія новостворена за три дні до, одна як переможець величезного тендера на мільярд бюджетних грошей. Тобто, якщо можна, на цьому.

ПРОНЮТКІН Я.М. Створено цей консорціум, дійсно, по документах через день після тендеру, після оголошення тендеру. Там процедура займала десь чуть більше двох тижнів.

ГОЛОВУЮЧА. Процедура чого?

ПРОНЮТКІН Я.М. Закупівлі. Тобто ми оголосилися і там якийсь етап на подачу, на оскарження, воно було 16 днів, якщо я не помиляюся. Ніхто не подавав ніяких там зауважень. Тобто якщо б там якась ще там фірма, консорціум хотів би приймати участь в цьому тендері, вони могли б... там не було якихось завищених очікувань у них, вони могли подати на будь-яку нашу тендерну пропозицію, могли подати би скаргу чи звернутися до нас, щоб ми щось пояснили. Не було такого.

Ще хочу, от ми аналізували вже після цього, як відбуваються сейчас закупівлі під час... після 24.02.22, то 90 процентів закупівель відбувається з одним учасником. Це...

_____. *(Не чути)*

ПРОНЮТКІН Я.М. Може, десь, я згоден. Це статистика по закупівлях. На мільярд. Я вам скажу, ми розмовляли там з якимись там підрядниками просто без всякого. Ви б хотіли прийти на такий об'єкт, де ви не зможете нічого зробити, в плані заробити? Ви повинні його побудувати і положити собі його в портфолію. Нас перевіряли усі: Наші гроші, Бутусов, усі дивились, Бігус, усі дивились цю тендерну документацію і ні в кого не виникло сумніву, що хтось щось хоче десь там щось вкрасти чи заробити більше ніж треба. Тобто там умови були не для заробітку грошей.

СЮМАР В.П. Я думаю, що люба компанія хоче заробити, яка приходить на державний тендер, і це є нормально. Питання, йдеться про конкурентність. Знаєте... Висновки ви ж теж дивилися тих журналістських розслідувань?

ПРОНЮТКІН Я.М. Звісно, дивився.

СЮМАР В.П. Чому я питаю про змову? Тому що зв'язуватися з конкуренцією за такий величезний тендер просто-напросто бояться, оскільки вже є визначений переможець. Оце і називається змови. Мене просто... ваше ставлення до цього. Визначаєте компанію, яка новостворена, яка, скажемо так, не всі там, хто мав отримати найбільшу частину заробітку, вони мають досвід будівництва. Не всі, тобто там з трьох компаній були створені. Ми всі це бачили. Тут у суспільства виникає логічне, чому Національне меморіальне кладовище... Я розумію вашу відповідальність, я розумію всі ваші стосунки з місцевими, вони до нас теж приходили, повірте. Повірте, вони до всіх приходять і всім кажуть про те, наскільки це там проблемний об'єкт, і ми розуміємо наскільки він важливий для держави, наскільки важлива ця державна пам'ять. І ви починаєте з того, що ви обираєте новостворену компанію без єдиної конкуренції. Вас нічого взагалі тут... Вас нічого не смущало в цій історії, вам не хотілося повторний конкурс провести, щоб не було питань в суспільства?

ПРОНЮТКІН Я.М. Ви розумієте, ми можемо діяти тільки в межах і в спосіб. Не було в нас такої функції провести повторний конкурс, оскільки один представник був і ми мали визначатися, чи відхилити його взагалі, чи підписувати з ним договір. І там компанії... Я вам скажу, ШБУ50 дуже відома компанія в Київській області так точно, в них мільярдні обороти і вони працюють з 94-го року. Компанія та ж "Акам" також в багатьох державних тендерах...

_____ . У них 30 відсотків мало бути... *(Не чути)*

ПРОНЮТКІН Я.М. А я вам сьогодні скажу, змінилась у них концепція і на сьогоднішній день в ШБУ50...

ГОЛОВУЮЧА. Вибачте, коли у них змінилась концепція?

ПРОНЮТКІН Я.М. Я сьогодні дивився в реєстр, сьогодні...

ГОЛОВУЮЧА. Вона з'явилася після того, як почався, перепрошую, скандал щодо цього консорціуму. Вірно? І після того, як ви ухвалили рішення. Тобто та інформація, яку ви нам зараз даєте щодо зміни в структурі консорціуму, вона нерелевантна для моменту ухвалення рішення про вибір цього консорціуму. Все вірно?

ПРОНЮТКІН Я.М. Не було якогось вибору, був тільки консорціум, не можна було обирати консорціум і ще... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Ще раз, дивіться, я намагаюся вам пояснити, що ваша лінія захисту був тільки один цей консорціум і відповідно нам не було з кого обирати, а закупівля відбулася нормально і претензій до кошторису немає, ця лінія захисту не спрацьовує з декількох причин, з яких я почала це засідання.

Вона не спрацьовує, тому що, перше, відбулася перед цим закупівля на проектні роботи, в якій викинули за дискримінаційною умовою учасника, який надав дешевшу пропозицію, вона не спрацьовує, тому що консорціум сформувався за один день після оголошення закупівлі, чого явно недостатньо для того, щоб компанії непроінформовані про плани щодо закупівлі, в принципі, зібралися між собою, ухвалили план дій, організувалися і так далі. Це не відбувається просто за один день, давайте чесно, це просто майже неможливо. І відповідно весь цей комплекс дій, він виглядає так, що ставить резонне питання про наявність змови. І ваша відповідь на закупівлю прийшов тільки один учасник, іншого не було ніяким чином не заперечує ні дискримінаційної умови в першій закупівлі, ні швидкого формування консорціуму, нічого іншого, розумієте.

ПРОНЮТКІН Я.М. Щодо першого питання дискримінаційна умова. Був проведений розгляд цієї скарги Антимонопольним комітетом і він не вважав її дискримінаційною, не вважав.

ГОЛОВУЮЧА. Наскільки я знаю, це не так, тому що другий учасник, не знаю, чому так сталося, але все ж подав скаргу на рішення щодо відхилення, а не на встановлення дискримінаційної вимоги. Тому коли ви кажете, що Антимонопольний комітет не знайшов дискримінаційної вимоги, ви трохи вводите нас в оману, адже, наскільки я знаю, Антимонопольному комітету ставили інше питання. Чому так зробив учасник закупівлі, я не знаю, але будь ласка, не маніпулюйте цим у спробі втягнути Антимонопольний комітет в прикриття чийхось спин. Це некоректно просто. Але, безумовно, ми слово Антимонопольному комітету дамо окремо. У вас все, вірно?

ПРОНЮТКІН Я.М. Так.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, чи будуть ще якісь питання до представників меморіального кладовища? Немає?

Гаразд, колеги, тоді, будь ласка, Антимонопольний комітет, якщо, може, вас зачепили, і після цього, якщо можна, Міністерство у справах ветеранів.

Будь ласка, колеги.

САНДИГА М.В. Доброго дня, Анастасія Олегівна. Доброго дня всім присутнім. Заступник голови комітету Сандига Максим. Що стосується цього питання. Я хотів би, щоб ми всі розуміли дві окремі речі, тобто в Антимонопольному комітеті функціонує орган оскарження і функціонує ще інститут антиконкурентних узгоджених дій, тобто коли відбувається змова не менше двох учасників на торгах. Якщо ми зараз говоримо про перше питання, про проектні роботи, то, дійсно, така... загалом було вісім процедур, де замовником виступала державна установа – військове меморіальне кладовище. З цих восьми процедур скарги були відсутні по п'яти, по двох, дійсно, надходили скарги, одна розглянута комітетом, одна наразі розглядається. На завтра, я так розумію, заплановане рішення процедурне.

Що стосується цієї процедури, про яку ви говорите. Дійсно, процедура розгляду скарг передбачає їх два види, тобто на дискримінаційні вимоги, те, про що ви говорите, про наявність акта огляду, підписаного замовником, і скарга на результат торгів. І ці два процедурні моменти, вони передбачають чіткі строки, коли такі скарги можна подати. Так ось учасником була подана скарга по суті на дискримінаційну вимогу, але в часовому проміжку, коли таку скаргу неможливо було подати, вона була подана, скаргу на результат торгів, і відповідним чином комітет не міг розглянути в скарзі, де по суті оскаржувалися результати торгів, вимогу щодо дискримінаційних вимог і таку вимогу... така скарга не була... відмовлено було в задоволенні. Але я хочу зазначити, що практика комітету свідчить про те, що саме конкретна така вимога щодо наявності акта з обов'язковим підписом замовника, вона, на думку комісії оскарження, є дискримінаційною по суті. Просто процедурний момент.

ГОЛОВУЮЧА. Тобто я перепрошую, чи правильно я розумію, що якби скаргу, яка була подана не у встановлений строк, подали би у встановлений строк, то, виходячи з попередньої практики, з великою долею вірогідності комітет ухвалив би рішення, що норма є дискримінаційною?

САНДИГА М.В. Так. З урахуванням наявної практики, звичайно, є комісія, вона процесуально самостійна, але з урахуванням практики...

ГОЛОВУЮЧА. Да, да, я питаю з урахуванням практики.

САНДИГА М.В. Скоріш за все, така скарга була б задоволена. І, більше того, наскільки я розумію, є випадки, коли в цей часовий період в цих закупівлях подавалися скарги і ми вносили... зобов'язували в інших, да. Тобто в нас були випадки, ми зобов'язували вносити зміни по аналогічних ситуаціях по актах огляду. Це щодо оскарження.

Що стосується змови на торгах. Для змови на торгах мають бути два учасники наявні як мінімум. Тобто в нас в процедурі, як ви вже зазначили, коли консорціум брав участь, відповідно один учасник, а таким чином згідно закону комітет позбавлений можливості провести дослідження щодо змови, оскільки змова між учасником і замовником, в даному випадку являється державна установа – це не компетенція, це компетенція або Державної аудиторської служби, або правоохоронних органів.

Але, незважаючи на це, комітет ще в кінці серпня відповідно надав доручення територіальному відділенню київському провести дослідження щодо антиконкурентних узгоджених дій органів влади, тобто перевірити чи ці дискримінаційні... чи ці вимоги, які були в тендерній документації, чи будуть вони дискримінаційними. Наразі таке дослідження проводиться.

ГОЛОВУЮЧА. Я перепрошую, уточніть, будь ласка, ще раз для членів комітету, бо ми необов'язково великі фахівці в роботі Антимонопольного.

САНДИГА М.В. Тобто у нас...

ГОЛОВУЮЧА. Доручення проаналізувати.

САНДИГА М.В. У нас проводиться, органами комітету проводиться дослідження щодо антиконкурентних узгоджених дій органу влади. Тобто так як у нас засновником державної установи виступає міністерство, то ми, скажімо так, вивчаємо і правовий статус державної установи, чи може вона в рамках правового статусу вважатися органом, який здійснює функції адміністративно-господарського контролю, і в рамках дослідження вивчаємо окремі вимоги в тендерній документації з огляду на те, чи не були вони бар'єром вступу на ринок інших, скажімо так, потенційних... для інших потенційних учасників. Наразі таке дослідження триває.

ГОЛОВУЮЧА. Коли воно може закінчитися? Орієнтовно просто, хоча б порядок часу.

САНДИГА М.В. Я думаю, що орієнтовно десь до кінця року ми плануємо його завершити.

ГОЛОВУЮЧА. Зрозуміла. Дякую дуже.

Колеги, до Антимонопольного ще є питання?

_____ . Можна ще раз сформулювати до кінця року завершити.

САНДИГА М.В. Ми плануємо завершити дослідження. Ми зараз вивчаємо питання антиконкурентних узгоджених їх дій органу влади в особі державної установи Національне меморіальне кладовище. З огляду на те, чи були, чи могли ці вимоги в тендерній документації щодо наявності акта огляду та інших подібних стати своїм чином бар'єром вступу на ринок для того, щоб інші, скажімо так, потенційні учасники не брали участь в попередніх закупівлях і майбутніх, якщо вони будуть.

ГОРНОСТАЛЬ Г.В. Дозвольте, будь ласка, уточнити ще?

ГОЛОВУЮЧА. Да. Ви також з Антимонопольного комітету, вірно? Будь ласка. Тільки представтеся, будь ласка.

ГОРНОСТАЛЬ Г.В. Антимонопольний комітет, Ганна Горносталь, уповноважений з розгляду скарг, якраз безпосередньо розглядаю скарги з колегами стосовно порушених прав суб'єктами оскарження під час проведення публічних закупівель. Хотілось би уточнити, що, дійсно, якась теза пролунала сьогодні, що комітет не встановив це дискримінаційною вимогою, однак орган оскарження розглядає скарги лише в межах поданих скарг. Тобто якщо надходить скарга, обґрунтування порушених прав і в залежності від того, яке вже обґрунтування комісія відповідно встановлює, поза межами розгляду скарг комісія не може досліджувати процедури закупівель. І в даному конкретному випадку, дійсно, не було подано жодної скарги на умови тендерної документації, в тому числі щодо акта огляду.

Хочеться уточнити, що практика саме встановлення подання учасниками акта огляду об'єкта є поширеною взагалі по всій території України. Під час різних проведень процедур закупівель, дійсно, встановлена така практика, що комісія вносить зміни, зобов'язання замовника вносити зміни у разі, якщо, дійсно, вимога стоїть про те, що цей акт огляду має бути підписаний зі сторони замовника. І навіть в рішенні прописана така аргументація, що з незалежних від учасника обставин замовник може не підписати і учасник може не прийняти участь в процедурі закупівлі.

В даному випадку Максим Вікторович згадав про скаргу, яка була на документацію, на умови тендерної документації під час проведення іншої процедури закупівлі щодо здійснення технічного нагляду. Там була дійсно скарга на умови документації і в період оскарження замовник вніс зміни і прибрав вимогу... акт огляду залишив, але прибрав вимогу про те, що він має бути підписаний замовником. І в даному випадку комісія відмовила у задоволенні скарги, оскільки учасник може прийняти участь у процедурі закупівлі, не позбавляє його ніхто надати такий акт огляду навіть без підпису замовника.

Стосовно того, що ця умова була не оскаржена і залишилася в тендерній документації, то після того як пройшов строк на оскарження таких умов і відбулося розкриття, то це вже ніби як закон для всіх учасників і в тому числі для замовника. Якби замовник не відхилив пропозицію цього учасника і якби один із потенційних переможців або один із учасників, які приймали участь, інший подав скаргу на дії замовника щодо невідхилення такої пропозиції, то, скоріш би за все, що комісія прийняла рішення про те, що він мав би його відхилити, бо ця вимога в тендерній документації є і замовник так само мав би притримуватися цієї вимоги. Тобто якщо умови документації не оскаржені, вони мають бути виконані всіма учасниками. Дискримінація – це таке поняття, яке в залежності від того, якщо одного учасника, трьох учасників може влаштувати вимога, а одного може обмежувати в чомусь. І в залежності від того як обґрунтовується порушення прав, в залежності від доказів комісія приймає відповідне рішення.

Дякую. І в даному випадку була скарга на результат, оскаржувалися відхилення...

ГОЛОВУЮЧА. Да, да, я розумію. Я розумію, що скарга була на результат, а не на вимогу, але, я перепрошую, якщо це не дуже чітко прозвучало мені, але я все-таки перепитаю. Сказане попередньо вашим колегою щодо того, що така вимога щодо наявності акта обстеження, підписаного замовником, вважається дискримінаційною, ви це не заперечуєте. Вірно?

ГОРНОСТАЛЬ Г.В. Якщо скарга подана вчасно.

ОЛОВУЮЧА. Я розумію. Я зараз не про процедурний, не про порядок, а про, власне, сутнісну історію. Є така вимога щодо наявності підписаного самим замовником акта обстеження, сама така вимога в практиці Антимонопольного переважно вважається дискримінаційною. Вірно?

ГОРНОСТАЛЬ Г.В. З практики комісії виходить те, що це дискримінаційна, але у разі, якщо вона має містити підпис замовника, тобто сам акт огляду можна вимагати.

ГОЛОВУЮЧА. Зрозуміло. Але тут йшлося саме про акт огляду, підписаний замовником. Все вірно? І така вимога по практиці Антимонопольного вважається переважно дискримінаційною.

Я почула. Дякую дуже.

Будь ласка, Міністерство у справах ветеранів.

_____. Вітаю, колеги. Дякую за запрошення. Я розумію тематику, що це тендер, але я буду казати про саме міністерство, яке робить свою роботу в напрямку вшанування та увічнення пам'яті і формування та реалізацію в цьому політики.

Маємо зробити Національне військове меморіальне кладовище, внесені відповідні зміни в Закон "Про поховання та похоронну справу", тобто такий об'єкт – це не об'єкт на бажання замовника будівництва або об'єкт на бажання іншої юридичної особи, тобто це визначено на законодавчому рівні, що таке в державі має бути.

Після прийняття закону прийнята низка постанов Кабінету Міністрів, які забезпечують функціонування і створення Національного військового меморіального кладовища, у тому числі одним із таких актів є визначення замовником будівництва державної установи з однойменною назвою "Національне військове меморіальне кладовище".

Міністерство зі свого боку, коли бачить якісь ситуації, пов'язані з роботою державної установи, в межах своїх повноважень, компетенції, тому що ми не є контролюючим органом з огляду на питання правоохоронної діяльності, інспекційної діяльності або інших контрольних функцій у певній діяльності державної установи.

Зокрема, що стосується комунікації з громадськістю. Така комунікація була здійснена біля 10 разів з місцевою громадою. Я особисто виїжджав на місце, зустрічався з людьми, говорив. Люди загалом кажуть, що вони розуміють, що таке треба в державі, але бажано, щоб не тут. Звісно, в них є деякі застереження і те, на що вони опираються, це вони кажуть про наявність підземних ґрунтових вод. На їх всі зауваження я як державний службовець, не державна служба, заступник міністра, як патріот своєї держави я віднісся до ситуації комунікації з громадськістю так, як би я хотів, щоб віднісся той чиновник, який би приїхав би до мене і розібратись. Я піднімав документи, ми маємо висновок державного підприємства "Укрдержбудекспертиза" у сфері управління Мінінфраструктури, яка провела державну експертизу і каже, що там таке будувати можна. Там є підписи, там 15 підписів... Загалом, да.

_____ . Ми ж розглядаємо суто питання тендеру і вашого ставлення.

_____ . Суто по питанню тендеру була проведена пресконференція, виконуючий обов'язки міністра Порхун тоді повідомляв, що ми звернулися до Служби безпеки України щодо консорціуму. З юридичної точки зору, що ми розуміємо? Консорціум – це об'єднання юридичних осіб. І те, що кажуть про те, що юрособа створилася, учасники юридичної особи, це не в захист їм, це про те, про мінімальні знання, що таке консорціум, це юрособи, які мають певний досвід, побачили тендер, один дав лопату, інший дав трактор, зрозуміли, що в них немає, і об'єдналися, і пішли. Розумію і теж як адекватна людина, що за один день створений тендер, тобто...

ГОЛОВУЮЧА. За один... Я перепрошую, що я перебиваю, тут якраз в цьому і питання. Дивіться, ніхто не оскаржує можливість консорціуму брати участь в тендері, абсолютно. Але за один день після оголошення закупівлі три компанії збираються між собою, вперше бачать закупівлю і встигають інвентаризувати, в кого трактор, а в кого лопата, домовитися про хто скільки тракторів і лопат приносить і оформити між собою ці стосунки, це щонайменше виглядає підозріло.

_____ . Тому що...

_____ . Ви як громадянин України як до цього ставитеся і патріот своєї держави?

_____ . Я тільки що прокоментував, тому що, дійсно, фаховість людей, які за один день зробили всі документи, якби це... да, це дуже круто, що вони все змогли зробити так швидко. Тобто... А бачимо все, як і усі, разом. Я як неконтролюючий орган можу зі своєї сторони сказати, роблячи свою роботу, що я хочу і повинен хотіти, щоб в державі з'явилося Національне військове меморіальне кладовище. Тобто це мета, в принципі, увічнення, вшанування пам'яті.

Стосовно перевірок. Дійсно, цікаво, звернулися на СБУ, СБУ нам надало документ для службового користування, на жаль, не можу його коментувати, бо закон прямо забороняє. Вивчив всі можливі варіанти як ним можна користуватися, написано – не користуватися. Тобто почитав, молодець, положи в папку обратно. Але в законі написано, що...

_____ . З приводу чого?

_____ . З приводу консорціуму. Да, з приводу російський слід і тому подібне, те, що обговорювалося в тому числі у ЗМІ. Це щодо дій міністерства в напрямку... те, що він бачить відносно тендеру. Було повідомлено, чи міністерство бачить російський слід, міністерство звернулося в СБУ, отримало відповідні листи, подивилося і положило в папку, на жаль, не можу їх оприлюднити, тому що прислали ДСК. Це стосовно якщо тендеру і роботи міністерства.

ГОЛОВУЮЧА. Тобто я правильно розумію, що ви говорите про лист Служби безпеки України, який... ви цього не говорите, але я так...

_____ . Містить інформацію про консорціум.

ГОЛОВУЮЧА. Містить інформацію про консорціум, заперечуючи участь там Росії. Це не ви говорите, це я говорю. Документ, який я не бачила.

_____ . Містить інформацію, є там російський слід чи немає.

_____ . Підсанкційних осіб.

ГОЛОВУЮЧА. Ви просто зараз трішки дивно...

_____ . В законі написано: не кажи, що там написано. Я вже викручував, як користуватися деескашним листом, написано чітко: не коментувати в засобах... на нарадах. Але написано, що можна звернутися і...

ГОЛОВУЮЧА. Ми зробимо запит комітету на це, і ви нам його дасте.

_____ . Ні, не ми, розробник, у Служби безпеки треба брати його...

ГОЛОВУЮЧА. Але вона стосується російського сліду, вірно?

_____ . Вірно.

_____ . Підсанкційних осіб стосується.

ГОЛОВУЮЧА. Стосується підсанкційних осіб, давайте так. Але ніяким чином не стосується питання про обмеження конкуренції і так далі.

_____ . Не про це.

ГОЛОВУЮЧА. Вірно, ми зараз обговорюємо питання обмеження конкуренції.

_____ . Обмеження конкуренції ніяк не належить до компетенції Мінветеранів, тому ми...

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд, я зрозуміла. Ваша відповідь зрозуміла. Питання підсанкційних осіб ми не планували, принаймні поки, досліджувати в рамках засідання цього комітету. Ну, і відповідно не можемо це зробити, але запит на документ, який ви згадали, ми зробимо. Ми ж як члени комітету, як народні депутати маємо право доступу до документів з грифом ДСК. З вашого боку все, це вірно?

Гарзд, колеги. Тоді, будь ласка, також Державна аудиторська служба.

ШКУРОПАТ О.Г. Доброго дня, пані Анастасія, присутні. Заступник Голови Держаудитслужби Шкуропат Олександр.

Стосовно розгляду тих звернень, які надходили до нашої служби відносно проведення цього тендеру, які були висловлені в цих зверненнях від громадських організацій. У нас було звернення від тимчасової слідчої комісії. Вивчивши всі

ці документи, ми встановили, що в цих всіх зверненнях було затронуто, скажімо так, два питання основні. Це відповідні дискримінаційні умови і порушення конкурентної, скажімо так, політики. Це не відноситься на сьогодні до причин, по яких ми можемо провести моніторинг, і це не відноситься до наших безпосередніх функцій, враховуючи, що ми проводимо перевірку Закону "Про публічні закупівлі". Тому у нас моніторинг не проводився, але ми готові в процесі подальшого здійснення, виконання цих договорів долучитися до перевірок вже виконання безпосередньо договорів для підтвердження їх фактичного виконання і дотримання всіх тих... документації технічної і кошторисної, яка розроблена на сьогодні.

Тобто ми на сьогодні... не було питань тих, не поставлено, які відносяться до нашої компетенції, тому ми не розглядали питання про проведення цього тендеру.

ГОЛОВУЮЧА. Гаразд. Але в мене тоді, перш ніж я передам слово Національному антикорупційному бюро, в мене питання до Антимонопольного комітету і Державної аудиторської служби. Чи вважаєте ви, що потрібні зміни до законодавства або зміна практики, яка би дозволила вам розглядати в контексті порушень або антиконкурентних узгоджених дій ці дві закупівлі в комплексі?

Дивіться, я бачу певний тренд дуже негативний в будівельних закупівлях. Тренд виглядає наступним чином, я з цього почала. Спочатку закуповуються проекти роботи, з цієї закупівлі правдами і неправдами, всіма можливими способами витискаються конкуренти, деє через дискримінаційні вимоги, деє через інші речі. Ця закупівля така не одна, вона просто показова. Потім, після того як визначається проектувальник, відбувається закупівля на будівництво, в ній виграє та сама компанія, що робила проектування, або інша компанія тих самих бенефіціарів і замовник каже, а що ви від нас хочете в закупівлі будівництва, бачите, прийшла одна компанія, що ми можемо зробити? Хоча насправді вся ця історія почалася не в закупівлі будівництва, а в закупівлі, в умовах для закупівлі проектувальних робіт.

І в мене питання, чи зараз Антимонопольний комітет, аудиторська служба мають достатньо повноважень і практики для того, щоб розглядати в комплексі ці дві закупівлі, щоб мати можливість реагувати на такий тренд, бо, ясна штука, я принаймні з своєї практики і здійснення елементів парламентського контролю такий тренд бачу не на одній закупівлі.

_____. Хочеться зазначити, що ми зверталися, правда, в іншому аспекті, тобто ми постійно намагаємося вдосконалити законодавство про публічні закупівлі в частині оскаржень. Тобто, до прикладу, у нас є така процедура Е-Каталог, всі ви всі знаєте, яка взагалі не оскаржується. Тобто і наші міжнародні партнери кажуть...

ГОЛОВУЮЧА. Ви маєте на увазі каталог.

_____. Електронний каталог закупівель.

ГОЛОВУЮЧА. А закупівельний каталог. Просто коли ви кажете каталог, то в мене перша асоціація - каталог продуктів харчування для армії.

_____. Ні.

ГОЛОВУЮЧА. Я трохи гублюся.

_____. Ні. Ця процедура взагалі не оскаржується і ми вносили такі пропозиції щодо їх оскарження. Але вони, скажімо так, на даний час не знаходять своєї підтримки у Міністерстві економіки, яке, як ви знаєте, в загальному, скажімо так, курирує цю політику щодо державних закупівель.

Тому ми, безсумнівно, вбачаємо, що зміни до законодавства потрібні, але про кожну конкретну ситуацію треба говорити окремо. Те, що ви описали ситуацію, тобто я вам зразу не можу зараз відповісти, чи потрібно вносити зміни в цій ситуації. Ми готові її опрацювати і додатково висловити свою позицію.

ГОЛОВУЮЧА. Просто допоможіть мені зрозуміти, чи зараз у вас є повноваження і процедури, які дозволяють відреагувати на оцей комплекс двох закупівель.

_____. У нас зараз є повноваження, що стосуються... Тобто, якщо є один учасник, то у нас в закупівлі, тобто повноваження можуть бути в частині дискримінаційних вимог у тендерній документації. Оскільки той, хто навіть там може подати, інший учасник, який там потенційно хоче взяти участь у закупівлі, взяти подати свою скаргу на це. Ту інформацію, яку ви бачите в засобах, що комітет постійно накладає штрафи на учасників торгів інколи великі, інколи менші, це стосується, коли в закупівлі є щонайменше два учасники. Тобто такий у нас функціонал, що стосується закупівель.

Анна Володимирівна, якщо у вас є щось по цьому питанню, можете додати.

_____. В частині саме оскарження, не антиконкурентні узгодження дії, а оскарження публічних закупівель, то наразі ми не можемо розглядати скарги щодо інших процедур. Бо кожна окрема процедура – це окремий процес, починаючи від нуля і закінчуючи вже переможцем. І якось зв'язати одну процедуру з іншою...

ГОЛОВУЮЧА. Тобто ви розглядаєте в межах однієї процедури, а можливості розглянути комплекс дій немає. Чи ви вважаєте, що було би доцільно подумати над змінами, які дали би можливість розглядати в комплексі? Бо я бачу це як комплексний процес і я бачу це не по одній закупівлі.

_____. Ми, по-перше, хотіли б зазначити, що сам інститут, скажімо так, оскаржень закупівель, його філософія полягає в тому, що потенційні учасники і сторони самі мають відчувати чи порушуються їх права і звертатися. Тобто не комітет має кожну закупівлю дивитись і на свій розсуд як державний орган визначати чи є тут дискримінаційна умова, чи немає, тобто самі потенційні учасники, тобто філософія така закладалась в цей інститут. Тому зараз у нас такого функціоналу немає. Це досить, скажімо так, ґрунтовне питання, ми не

можемо зараз висловити позицію чи доцільно це, чи недоцільно, бо ви всі знаєте кількість закупівель. Безперечно, комітет має певний ресурс людський. У нас, наприклад, комісія функціонувала три людини, а зараз їх шість.

Тому ми готові долучитись до таких обговорень, але наразі конкретну позицію на цьому засіданні не можемо висловити, оскільки не готувались просто до цього.

ГОЛОВУЮЧА. Я зрозуміла. Я буду дуже вдячна Антимонопольному комітету, якщо ви подумаете над цим. Якщо у вас з'являться пропозиції, то, будь ласка, їх нам у комітет також пришліть, адже, мені здається, що як розвивається, скажімо, робота Антимонопольного комітету і інших контролюючих органів, так розвивається і креативність людей, які все ще попри все хочуть, перепрошую, схематозить на державних коштах. І люди, знаючи, що ви розглядаєте тільки одну конкретну закупівлю, розтягують фактично антиконкурентний процес з однієї закупівлі на дві закупівлі, десь на три закупівлі. І мені здається, що на часі вже розгляд в комплексі цих речей, бо розгляд окремої, наприклад, однієї закупівлі фінальної на будівельні роботи не дає можливості побачити всієї картини, мені так здається.

Колеги з аудиторської служби, будь ласка, скажіть, яка ваша позиція з цього питання, або хоча б міркування? Я розумію, що може не бути офіційної позиції. Які думки з цього приводу?

_____. Розуміючи те, що у нас такої функції... Ми взагалі не можемо висновки робити про те, що є це порушення чи немає, тому що це Антимонопольного комітету прерогатива. Але для того, щоб забезпечити більш можливість залучення більшої кількості учасників, ми вносили на рівні Міністерства економіки пропозиції щодо необхідності перед тим, як буде об'явлений тендер, щоб друкувалася технічна документація, по якій кожен учасник вже може визначити, чи може він приймати участь, чи не може приймати участь. Це ми вносили.

ГОЛОВУЮЧА. Оприлюднення технічної документації перед закупівлею.

_____. Да, да.

ГОЛОВУЮЧА. Це, до речі, також важливо, особливо в ситуації, коли відбувається закупівля будівельних робіт на проєкт, який раніше вже кимось зроблений. Я зрозуміла.

Гаразд. Меморіальне кладовище, скажіть нам, будь ласка, на якій стадії перебуває зараз виконання цієї угоди про будівництво? Чи ви вже робили платежі, чи ви робили авансові платежі, які роботи, на яку суму вже були виконані?

_____. Роботи вже виконуються з 27 серпня 24-го року.

ГОЛОВУЮЧА. Фізично, фактично виконуються.

_____. Фізично і фактично виконуються. Заплатили аванс в розмірі 122 мільйони гривень, це 30 відсотків від наявних коштів у нас на цей рік.

ГОЛОВУЮЧА. Сто...

_____. 22 мільйони, 30 відсотків від наявних коштів. Тендер був на 1,75 мільярда, а у нас на цей рік закладено 407 мільйонів.

ГОЛОВУЮЧА. Яка загальна вартість робіт по цьому договору?

_____. 1 мільярд 750 мільйонів. Це тільки перша черга, а їх шість.

_____. Шість черг на скільки років?

_____. Зараз буде розроблятися друга черга, а третя і...

ГОЛОВУЮЧА. А що ви маєте на увазі зараз буде розроблятися?

_____. Вже був тендер на проектування другої черги.

ГОЛОВУЮЧА. І хто в цьому тендері переміг?

_____. Це ті ж самі, що і в першому. І учасники були інші.

ГОЛОВУЮЧА. І знову викинули інших учасників, а перемогли саме ці. Я перепрошую, це просто так сумно, що вже навіть смішно.

_____. Давайте по-інакшому. Якщо подивитися на документацію, ви зараз кажете про Терру Проджек, котру ви кажете, що хтось її чомусь викинув, вони просто в останній день подали документи, вони взагалі не готові...

ГОЛОВУЮЧА. Я взагалі ніяких назв компаній не називаю. Дивіться, я тут не про назви компаній, я тут про конкуренцію.

_____. Я кажу про конкуренцію, про першу чергу проектування. Якщо подивитися ту якість документів, котру вони подали, не беремо до уваги цей акт, там видно зразу, що вони подали його в останній день, не встигали. Пізно узнали про тендер чи я не знаю з яких причин.

ГОЛОВУЮЧА. Тобто на яку суму виграла тендер на проектування другої черги та сама компанія, що перед цим проектувала, а тепер буде першу?

_____. Якщо я не помиляюся, 28 мільйонів. Туди входить крематорій, який у нас ще не реалізовувався за часи незалежності України. Це дуже складна споруда.

ГОЛОВУЮЧА. І магазин, да, наскільки я знаю.

_____. Ні, магазин в першій черзі був, ритуальних послуг.

ГОЛОВУЮЧА. І кафе.

_____. Ні, кафе, то п'ята черга, і музей там ще є на 25 тисяч квадратів, але він зараз не розглядається того, щоб його проектувати чи будувати. Це вже буде після війни. Зараз перша черга – це поля поховання, адмінбудівля, господарські будівлі, під'їзні дороги і інженерія. Друга – це в основному крематорій, поля поховання.

ГОЛОВУЮЧА. Чим передбачена виплата авансу у сумі 30 відсотків?

_____. Постановою Кабінету Міністрів.

ГОЛОВУЮЧА. Це максимальний?

_____. Це максимальний на три місяці.

ГОЛОВУЮЧА. Ще раз. Тобто скажіть мені, будь ласка, яке правове регулювання авансування?

_____. Постанова Кабінету Міністрів.

ГОЛОВУЮЧА. Яка дозволяє замовнику що зробити?

_____. До 30 відсотків на три місяці...

ГОЛОВУЮЧА. До 30 відсотків. Тобто 30 відсотків – це межа. І ви ухвалили рішення ці 30 відсотків, тобто максимально можливу верхню межу дати в якості авансу. На яку кількість, на яку суму ви наразі отримали акти виконаних робіт?

_____. Ще не отримали акти виконаних робіт, не оплачували ми акти виконаних робіт.

ГОЛОВУЮЧА. Але дали максимально можливий аванс.

_____. Дали аванс, який...

ГОЛОВУЮЧА. Максимально можливий.

_____. Да, максимально можливий. На закупку матеріалів. Саме це на казначейський счет, це не на їхні особисті рахунки було.

ГОЛОВУЮЧА. Да, я це розумію, але це максимально можливий аванс.

_____. Це максимально можливий аванс, в даному випадку так.

ГОЛОВУЮЧА. Як ви контролюєте якість робіт?

_____. На це є технагляд. Після того як будуть приносити нам акти виконаних робіт, технагляд будуть звіряти якість і...

ГОЛОВУЮЧА. Поясніть, будь ласка, комітету, що таке технагляд.

_____. Будьте любезні.

_____. Добрий день, шановні присутні, заступник директора державної установи. Технічний нагляд – це уповноважена особа на ведення таких робіт, які можуть бути як в штаті замовника, так і можуть бути і окремо

найняті особи. Ми попередньо провели тендер на здійснення технічного нагляду, такий тендер не відбувся, тому ми зараз залучили особу, яка є в штаті державної установи і проводить такі роботи.

Такі роботи людина може здійснювати, виключно маючи відповідний досвід і маючи відповідний кваліфікаційний сертифікат, який видається Гільдією інженерів технічного нагляду. Тобто зараз особа, яка здійснює технічний нагляд, перевіряє відповідність проектної документації і якість виконання будівельних робіт.

Разом з тим заключений окремий договір на здійснення авторського нагляду, який перевіряє також відповідність проектній документації і відповідності виконання будівельних робіт тим проектним рішенням, під якими він підписався як головний архітектор проекту. Тобто це окремі уповноважені особи, які здійснюють такі контролюючі функції, передбачені чинним законодавством.

ГОЛОВУЮЧА. Хто саме, можете мені пояснити, хто саме зараз здійснює цей нагляд?

_____. Співробітник державної установи.

ГОЛОВУЮЧА. А прізвище? Тобто, чекайте, чекайте, чекайте. Технагляд здійснює співробітник установи-представника замовника, який перед тим вклав в закупівлю дискримінаційну вимогу...

_____. Ні, ні, ні, дивіться...

ГОЛОВУЮЧА. Ні, ні, ні, чекайте, чекайте, я просто намагаюся для себе скласти всю картину. Ви замовник, ви вкладаєте вимогу, яка виглядає як дискримінаційна, і Антимонопольний комітет підтверджує, що в практиці Антимонопольного такі вимоги вважаються дискримінаційними, ви викидаєте конкурентів, ви платите максимально можливий аванс потім на закупівлі будівельні, і ви ж кажете, що не переживайте, контроль здійснюється, все хорошо, його здійснює наш же співробітник. Я правильно вас почула? Можете мені назвати прізвище цієї особи?

_____. Скиба Людмила Іванівна, Лариса Іванівна, перепрошую. В цілому ви сказали все правильно, але чинне законодавство дозволяє мати інженерно-технічний нагляд як в штаті замовника, так і окремо найняту особу. Враховуючі стислі терміни реалізації проекту і те, що новий тендер займе значний період часу, так як попередній тендер на здійснення технічного нагляду не відбувся, було прийнято рішення залучити на певний період людину, яка буде в штаті для того, щоб розпочати будівельні роботи. На цей період ідуть, по суті, підготовчі роботи, вони нескладні абсолютно. Тому абсолютно логічно, що з цими актуваннями справиться одна особа, яка буде в штаті державної установи.

Станом на разі вже запущений тендер на здійснення технічного нагляду. До державної установи виставляє умови, що це повинна бути окрема юридична

особа, яка має відповідну кваліфікацію і має в штаті не менше ніж три інженери з технічного нагляду по класу наслідків ССЗ. Відповідно після того, як цей тендер буде проведений, державна установа заключить договір з відповідною юридичною особою, яка буде здійснювати цей технічний нагляд відповідно до вимог чинного містобудівного законодавства. І ми подамо просто в державний... *(Не чути)* містобудування повідомлення про зміну, власне, по технічному нагляду. Тут немає нічого такого незаконного.

ГОЛОВУЮЧА. Ще раз скажіть, будь ласка, хто ця особа, її прізвище, яке здійснює...

_____ . Скиба Лариса Іванівна.

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович, будь ласка.

БУРМІЧ А.П. Колеги, я не думаю, що треба нам загострювати питання над технічним наглядом, тому що технічний нагляд – це нагляд за порядком виконання роботи за планом, за якістю, за відповідністю до документації. Мені здається, що якщо у вас, пані голово, є питання про те, що перераховані 30 відсотків максимальні, то чому ми на цій стадії не можемо підключити аудиторську службу, яка сьогодні каже, що вона поки що не працює, тому що по тих питаннях, які ми ставили чисто технічні, порушення тендерної документації і все інше. В кінці ж ми все одно будемо дивитися ефективно використані кошти, неефективно, вкрадено, не вкрадено державні кошти. Колись я неодноразово і виступав, колись у нас було таке поняття – фінансовий контроль, КРУ, ревізори, які підключалися на стадії виділення коштів, як вони тільки вийшли з Мінфіну, уже саджали ревізора і він так потихеньку супроводжував цей проєкт і дивився, наскільки, скажімо так, він працював як профілактика, як кажуть: карась розумів, що шука поряд, щоб навіть думок не було, щоб потім ми не шукали, де вони ділись і куди, і як.

Мені здається, в кінцевому всі правоохоронні органи, ми... головне, щоб державі збитків не було. Навіть, якщо там якісь були, я не знаю, якісь порушення хто виграв тендер, встигли, не встигли, це вже хай дивляться корупційні органи і таке інше. А мені здається, що головне, щоб не було збитків.

Тому я пропоную уже на цій стадії підключити аудиторську службу, щоб виділили людину конкретну за конкретним цим проєктом, і хай вони його супроводжують і дивляться відповідність використання коштів, цільове використання коштів. Тому що ми ж розуміємо, 100 мільйонів виділили, вони за один день не можуть вони оприходувати, ще актів навіть немає, грошей, може, вони десь на депозиті лежать, може, ще там десь кудись, може, вони використовуються не за цілями. То якби була людина, нам би усім було спокійно, що кошти цільовим напрямком, кошти не розкрадаються, кошти використовуються ефективно тим більше по такому питанню. І тоді б ми, я думаю, рідше зустрічалися такою компанією і аудиторська служба тримала б руку на пульсі і вчасно нам періодично давала б звіти про те, що ці кошти освоєні без порушень, тут все в порядку, ціни відповідають, закупівлі проведені, тендери

відповідні, все, все, все нормально, і нам би було б спокійно. Тому в мене пропозиція проста – підключайте на цій стадії аудиторську службу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Чекайте. Колеги з аудиторської служби, можете, будь ласка, трохи детальніше комітету розповісти, які у вас повноваження в контексті того, що Анатолій Петрович сказав?

_____. Сьогодні ми виходимо на перевірки закупівель, в принципі, ми можемо поетапно виходити на перевірки закупівель великого, скажемо так, обсягу по календарному графіку, коли виконуються відповідні роботи по графіку. Тобто є закриті виконані роботи, закриті акти, по яких проплачені кошти. Це ми на сьогодні відповідно наших функцій по перевірці закупівель. Те, що ви сказали на супроводження, оперативне супроводження, це значить наш фахівець має сидіти в підприємстві і супроводжувати відповідні платіжні доручення, договори і інші, скажемо так, документи, які видаються на використання цих коштів і на проведення...

БУРМІЧ А.П. Не обов'язково він там повинен сидіти, він періодично... має бути доступ в робочому порядку для того, щоб дивитися договори, платіжки і мати доступ до контролю над цими державними грошима. Так колись було в державі у нас і у нас менше розкрадалося. Сьогодні ми знищили ревізійну службу, її перейменували так, ми знищили Рахункову палату, абсолютно знищили те, що називається... воно це все не те. Це все не те. Кошти повинні державні контролюватися від виходу із Міністерства фінансів до повного, як говориться, актування і закінчення робіт державою.

Тому у якій там робочій формі, це вже ви зустрічаєтесь із тими, хто ці кошти використовує, домовляєтесь, можете між собою договір скласти, можете просто листом уповажити особу і все. Не потім, коли уже все закінчилось і у вас немає, і будете говорити ми через рік чи через два, а там уже і людей не буде, а сьогодні уже треба цю практику вносити. І я неодноразово, Анастасія Олегівна, вам про це говорив, про те, що нам треба повертати фінансовий контроль у державі за державними грошима.

ГОЛОВУЮЧА. Зараз же цим і займаємося.

БУРМІЧ А.П. Так отож. І це треба покласти на законодавчий рівень, а не в кожному випадку нам це вирішувати. Скажімо, проекти, які більше 500 мільйонів чи мільярд – це в автоматичному режимі повинно працювати, ревізор повинен сидіти і контролювати, і дивитися хоча би в першому приближенні для того, як ці кошти ефективно використовуються. Ось і все.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги з аудиторської служби, якщо у вас є також пропозиції щодо цього, надсилайте їх також в комітет, будь ласка.

_____. Якщо можна, ми надішлемо пропозиції, ще розглянемо. Ми зрозуміли поставлену задачу, в нас, в принципі, таке було, потім його,

скажемо так, цю постанову було анульовано, там, де у нас операційний аудит був, де ми сиділи на підприємствах і візували кожну платіжку, кожен договір і кожен акт виконаних робіт, контролювали. Просто їх було багато і при нашому фізичному, допустимо, треба буде дуже... критерії ввести, які ми будемо контролювати: чи мільярдні, чи 500 мільйонів, чи...

БУРМІЧ А.П. Так отож. І я за це ж і говорив і раніше, що Верховна Рада і в цьому плані для збереження державних коштів, вона повинна і піти на збільшення штату вам, і зміни трошки функціональності для того, щоб ми державні кошти берегли.

_____ . У нас на сьогодні є функціональність, да.

БУРМІЧ А.П. От все. Треба люди, значить виходьте до нас з пропозицією, що вам треба збільшувати штат, ми будемо відстоювати це.

СЮМАР В.П. Я повністю підтримую необхідність контролю, але все-таки не вважаю, що тільки зараз ми маємо говорити про шкоду для держави. Мені здається, що шкода від таких речей, коли визначається переможець і відсутня конкуренція, для держави значно глобальніша. Це йдеться і про бізнес-клімат, інвестиційний клімат, про те як в нас розвивається підприємництво. І якщо справді в нас допускаються до таких великих об'єктів не всі учасники ринку, а лише визначені учасники, то від цього страждає і репутація об'єктів, і репутація держави, і економіка держави, і ціни, і в результаті держава загалом.

Тому це достатньо комплексне питання і я тут повністю підтримую ідею про те, щоб і Антимонопольний комітет... Очевидно, що монополії формуються в комплексі, вони не формуються якимись окремими процедурними моментами. Це комплексні речі і, напевно, ви би мали це розглядати комплексно, ми би теж були готові вам в цьому допомогти.

Поза тим все-таки я прошу сфокусуватися, от питання змови, було воно, не було. На жаль, сьогодні в мене за результатами поки що цього обговорення вимальовується картинка про те, що був один учасник, інші там з якихось причин не захотіли зв'язуватись з цим конкурсом. Цей учасник отримав повне сприяння з боку державного підприємства, максимальну суму авансу. Вже здійснює роботи не дивлячись на будь-які перевірки і на будь-які скандали. Ситуація достатньо, як на мене, скандальна і нічим вона хорошим взагалі тут... Це недовіра, яка породжена від самого початку до такого важливого справді об'єкту для країни. І, чесно кажучи, краще б ми не мали такої ситуації, вибачте, з Національним меморіальним кладовищем. Я все-таки сподіваюся, що почуте питання, чи є кримінальне провадження, чи займається цим Національне антикорупційне бюро.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Іван Шинкаренко тримав руку. Пане Іване, будь ласка.

ШИНКАРЕНКО І.А. Я хотів сказати, що у нас до другого читання вже майже готовий законопроект, де Державна аудиторська служба буде мати доступ до Єдиного порталу Spending і всі державні підприємства будуть в автоматичному режимі вивантажувати свої витрати, і всі контролюючі органи матимуть можливість перевіряти за якимись критеріями, які для них важливі. Тому не треба нікуди їздити, воно все буде в кабінеті в єдиному порталі.

ГОЛОВУЮЧА. Це ваш законопроект, вірно?

ШИНКАРЕНКО І.А. Так.

ГОЛОВУЮЧА. Я принаймні його підтримую. Я як народний депутат його підтримую, безумовно.

Гаразд, колеги, чи до меморіального кладовища і Антимонопольного, аудиторської служби, Мінветеранів ще є питання? Немає, це питання ми обговорили. Що можу сказати від себе, ми однозначно... я принаймні як голова комітету і, думаю, колеги мене в цьому підтримають, не полишимо питання цієї закупівлі без подальшого контролю. Тому колеги з меморіального кладовища можуть чекати від нас постійно багато запитів щодо кожного етапу проходження цієї закупівлі.

А позатим, будь ласка, пан Семен Кривонос, Директор антикорупційного бюро щодо того чи антикорупційне бюро розслідує це.

КРИВОНОС С.Ю. Да, у нас зареєстроване кримінальне провадження в серпні цього року, здійснюються дії на збирання доказів і встановлення всіх обставин укладення договору і проведення цієї закупівлі. Це все що я можу зараз сказати на цей час. В нас онлайн проводиться, да?

ГОЛОВУЮЧА. Ми записуємо це.

_____. *(Не чути)(Загальна дискусія)*

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, будь ласка, мікрофони.

_____. В нас є кримінальне провадження, де... *(Не чути)* конструкцію...

БУРМІЧ А.П. Але ви погодьтеся, те, що вони це все... Але документують збитки аудитори, а не технічний... Звичайно, звичайно. Вони...

_____. Є в тому числі приклади залучення до технагляду і міжнародних компаній, і це ж зовсім інший процес, тобто які здійснюють, дійсно, незалежно. Це не стосується предмету зараз.

ГОЛОВУЮЧА. Гаразд, колеги, всі, хто хотіли поставити питання, поставили це питання, да?

Отже, колеги, я спробую підсумувати принаймні своє враження від сьогоднішнього засідання комітету. Якщо я заходила на засідання комітету з припущенням щодо того, що відбулося через дискримінаційну вимогу обмеження конкуренції на першому етапі закупівель цих робіт по появі меморіального кладовища, то я виходжу з комітету з абсолютною впевненістю,

що відбулося обмеження конкуренції на першій закупівлі, в результаті чого тільки одна компанія прийшла на закупівлю, власне, будівельних робіт. І тепер, колеги, ми ніколи не дізнаємося чи можна було ці роботи зробити дешевше, чи можна буде їх зробити якісніше, а в цей час меморіальне кладовище продовжує з цією ж самою компанією укладати угоди на подальші роботи.

Ми однозначно в цій історії не ставимо крапку. Ми будемо далі за цим слідкувати, контролювати кожен акт виконаних робіт, кожную проплату по цих закупівлях і, колеги, я також, це я вже до колег з комітету звертаюся, буду просити вашої підтримки в тому, щоби, в принципі, розглядати цей тренд із витискання конкурентів на будівельних закупівлях через оцю закупівлю спочатку проектних робіт, а потім відповідно будівництва, тоді, коли на будівництво вже ніхто не приходить, бо ринок розуміє, що фактично закупівля поділена і вирішена.

Ще раз наголошую, колеги, це непоодинокий приклад, на жаль.

СЮМАР В.П. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Ви знаєте, пані Вікторія, є приклади не меншого масштабу. Я буду просити комітет також на них звернути увагу.

Гаразд, колеги, дякую дуже. Повторюю прохання до Антимонопольного комітету і до Державної аудиторської служби пропозиції щодо обговореного сьогодні, можливих змін до законодавства, перегляду практики і також комітету надіслати для того, щоб ми взяли до уваги в наших законодавчих ініціативах. Дякую дуже.

І, колеги з меморіального кладовища, я в захваті в негативному сенсі слова, як ви з кам'яними обличчями розповідаєте нам, що все гаразд, правда. Це не виглядає як гаразд абсолютно, абсолютно. Дякую дуже, колеги.

_____. Якщо є пропозиції, зауваження до Мінветеранів ми завжди...

ГОЛОВУЮЧА. Прошу.

_____. Якщо є пропозиції, зауваження...

СЮМАР В.П, У вас найкраща тут роль, правда. Вам всі заздять.

ГОЛОВУЮЧА. Просто у вас є розкіш сказати – ми тут ні до чого. Але, колеги, я думаю, що ми маємо з Мінветеранів... Колеги, я думаю, що ми з Мінветеранів насправді також маємо це пропрацювати. *(Загальна дискусія)*

Гаразд, колеги, я пропоную на цьому закрити засідання комітету, але не ставити крапку в парламентському контролі за цими закупівлями. І ми однозначно, я принаймні пришлю меморіальному кладовищу запити на інформацію щодо решти закупівель, які ви проводите. Сподіваюся, ця відповідь буде менш цинічна ніж те, що ми від вас почули зараз.

Дякую дуже, колеги. До побачення.